

розвитку та досягнення довгострокової сталої переваги перед конкурентами. Основними напрямками аналізу стратегічного контролінгу є аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, аналіз конкуренції, аналіз ключових факторів успіху, формування портфеля стратегій, аналіз стратегічних планів і підконтрольних показників діяльності, аналіз ланцюжка цінностей, аналіз стратегічного позиціонування тощо. Головною метою оперативного контролінгу є створення такої системи управління, яка ефективно допомагає досягати поточних цілей підприємства, а також оптимізувати співвідношення «витрати-прибуток». До основних напрямів оперативного контролінгу відносять такі показники, як рентабельність, ліквідність, продуктивність та прибуток [3].

Основними споживачами результатів контролінгу є найвище керівництво, керівники і фахівці функціональних підрозділів підприємства.

Таким чином, сьогодні зростає роль контролінгу в управлінні сучасним підприємством. Він дає змогу вивести управління підприємством на якісно новий рівень, інтегруючи, координуючи і спрямовуючи діяльність різних підрозділів підприємства на досягнення оперативних і стратегічних цілей. Запровадження системи контролінгу як самостійної складової системи дасть змогу досягти ефективного управління власними ресурсами, оперативно реагувати на зміни у діяльності, розробляти та опрацьовувати різні варіанти управлінських рішень, дасть можливість максимізувати прибуток, мінімізувати ризики, а також забезпечити ліквідність і платоспроможність господарюючих суб'єктів.

Література

1. Терещенко О. О. Концепція фінансового контролінгу в Україні / О. О. Терещенко // Формування ринкової економіки. – К.: КНТЕУ, 2008. – С.12–18.
2. Варфоломеева К. О. Сутність і значення інформаційного потенціалу контролінгу в системі управління підприємством / К. О. Варфоломеева // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53). – С. 40–42.
3. Смоквіна Г. А. Контролінг як складова частина управління підприємством / Г. А. Смоквіна // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2011. – Вип. 2 (42). – С. 329–335.

Распопова Ю. О., ст. гр. ФСГзм-21
Кнейслер О. В., д.е.н., професор

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВ

Управління оборотними активами передусім має передбачати визначення оптимальної величини, розробку варіантів фінансування та забезпечення

ефективності їх використання. Оптимальна величина оборотних активів повинна, з одного боку, забезпечувати безперебійне функціонування підприємства, з іншої – мінімізувати наявність недіючих поточних активів.

Раціональне використання оборотних активів в умовах їх хронічного дефіциту є одним з пріоритетних напрямків діяльності підприємств, в основі якого – правильне управління оборотними коштами і запасами; розробка і впровадження заходів, що сприяють зниженню матеріалоємності продукції і прискоренню руху оборотних коштів. Підприємства у випадку ефективного управління оборотними коштами і запасами досягатимуть випереджального економічного стану, збалансованого за ліквідністю і прибутковістю.

У процесі забезпечення ефективності використання оборотних активів важливим напрямом роботи є прискорення їх оборотності. Прискорення оборотності оборотних коштів досягається різними заходами, залежно від стадій виробничого та операційного циклу підприємства. У результаті прискорення оборотності з обороту вилучаються кошти, які можна використати як для збільшення виробничої програми, так і на інвестиційні цілі.

У процесі управління оборотними активами та прискорення їх оборотності необхідними заходами є також економія матеріальних ресурсів. Важливим напрямком економії матеріальних ресурсів є скорочення втрат у виробничому процесі. Для цього потрібно забезпечити необхідні умови зберігання, перевезення як матеріальних ресурсів, так і готової продукції; раціонально готувати паливо, сировину, застосовувати ефективну, дійову систему економічного стимулювання працівників.

Економія матеріальних ресурсів характеризуватиметься зниженням абсолютної та питомої ваги окремих видів ресурсів та дасть змогу з такої самої кількості сировини й матеріалів виготовляти більше продукції без додаткових затрат суспільної праці, підвищувати ефективність виробництва у цілому на кожному підприємстві.

Враховуючи, що найбільший обсяг оборотних активів промислових підприємств належить запасам та дебіторській заборгованості, необхідно увагу приділяти окремо управлінню запасами та дебіторською заборгованістю. Управління запасами на підприємстві повинно бути націлене на: постачання необхідних обсягів сировини та матеріалів на вигідних умовах; контроль за зберіганням виробничих запасів, готової продукції, товарів; ліквідацію збитків від псування готової продукції чи сировини, матеріалів на складах; реалізацію виробничих запасів, які не використовуються у виробничому процесі; зменшення залишків готової продукції на складах.

Щодо дебіторської заборгованості, то управління повинно бути спрямоване на: зменшення безнадійної заборгованості; створення резервів сумнів боргів; реструктуризацію наявної дебіторської заборгованості (факторинг, форфейтинг, облік векселів у банку); надання знижок покупцям з

метою своєчасної оплати поставленої продукції, наданих послуг та виконаних робіт.

Підсумовуючи вище зазначене, необхідно свідчити, що результатами впровадження ефективної політики управління активами мають стати: забезпечення безперебійної діяльності підприємства; зниження обсягів вільних поточних активів і, як наслідок, зниження витрат на їх фінансування; прискорення обороту оборотних активів; максимізація прибутку підприємства при збереженні ліквідності.

Рихлевич Л. В., ст. гр. ФСГм-21

Спасів Н. Я., к.е.н., доцент

СУТНІСТЬ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД

Сучасні науковці приділяють значну увагу дослідженню поняття платоспроможності, враховуючи специфіку функціонування підприємств в умовах розвитку ринкових відносин.

В. Ковальов вважає, що «платоспроможність означає наявність у підприємства грошових коштів та їх еквівалентів, достатніх для розрахунків за кредиторською заборгованістю, яка вимагає негайного погашення» [1, с. 217].

М. Крейніна уточнює це визначення, вказуючи, що «платоспроможність – це наявність у підприємства коштів, достатніх для сплати боргів за всіма короткостроковими зобов'язаннями й одночасно безперебійного здійснення процесу виробництва та реалізації продукції» [2, с. 14].

На нашу думку, не можна погодитися із твердженням В. Ковальова та М. Крейніної про те, що платоспроможність стосується тільки короткострокових позикових коштів. Довгострокові зобов'язання, якщо настає строк їх погашення, що співпадає з погашенням короткострокових зобов'язань, теж повинні враховуватися при визначенні платоспроможності.

М. Абрютина та О. Грачова розглядають платоспроможність підприємства як «достатність ліквідних активів для погашення у будь-який момент усіх своїх короткострокових зобов'язань перед кредиторами» [3, с. 20]. Автори підкреслюють роль ліквідності активів для швидкого погашення короткострокових позик, а також підтримання достатнього її рівня.

З іншої позиції розглядає сутність платоспроможності Е. Уткін, як один з найважливіших критеріїв фінансового стану підприємства, що означає здатність підприємства вчасно й повністю розраховуватися за своїми довгостроковими зобов'язаннями [4, с. 216]. Проте, з нашої точки зору, доцільно застосовувати і короткострокові зобов'язання, оскільки наявні поточні платежі є короткостроковому періоді складають значну частину всіх платежів,